

Club de lectura

Franz Kafka.

La metamorfosi

Febrer del 2013

Coordinadora: Ester Sirvent

Kafka i la metamorfosi

L'any 1915 es va publicar a Praga *La metamorfosi*, de Franz Kafka. L'escriptor, d'origen jueu, havia nascut en aquesta ciutat el 1883, en un gueto envoltat d'alemanys. La idea d'escriure la novel·la s'havia començat a covar el 1907, arran de la preocupació de l'autor per la significació i el sentit de l'escriptura mateixa, i s'empelta d'elements autobiogràfics relacionats amb el seu pare, Herman, la seva mare, Julie, i la seva germana, Ottla.

La novel·la va ser escrita en unes condensades tres setmanes, entre novembre i desembre de 1912. En aquell període, Kafka havia escrit una colla de narracions curtes i havia assajat la construcció d'una novel·la. També havia passat per la universitat i treballava a la companyia Assicurazioni Generali, una feina que l'avorria solemnement.

En l'àmbit més estrictament familiar, convé assenyalar la difícil relació de Kafka amb el seu pare, Hermann Kafka, un home autoritari que s'ha forjat ell mateix des d'un origen rural i humil i que ascendeix socialment treballant incansablement com a comerciant. Aquesta voluntat de domini sobre el seu periple vital el

porta a ser un pare extremament exigent amb el fill i poc considerat envers la dimensió emocional i sensitiva que Franz mostra. Aquesta relació difícil amb el pare, altament psicoanalitzable en l'obra de Kafka, és un motiu recurrent no només a *La metamorfosi* sinó al llarg de la vida de l'escriptor. En aquest sentit, si llegim la *Carta al pare* (1919) per entendrem com Kafka no comprèn la manera de fer sorollosa i intolerant del seu pare en no permetre-li el matrimoni amb Julie Wohryzek. Afegim a aquest punt que, el 1917, quan havien acordat amb Felice Bauer de casar-se, se li diagnostica tuberculosi. L'escriptor ja havia tingut estires i arronses amb Felice Bauer des que la va conèixer el 1912 través de la família Brod. La relació amb Felice oscil·la des de l'idealisme romàntic fins al grotesc de les descripcions de la noia després de distanciar-se'n. La por envers el pare i els dubtes sobre si seria possible conciliar una vida marital burgesa amb Felice i la vocació literària mostren un Kafka ple de fragilitat. De fet, el seu itinerari vital ens permet de sospesar la dificultat per construir-se una identitat.

Tots aquest elements expliquen que l'obra de Kafka hagi estat carn de laborato-

ri psicoanalític d'arrel freudiana, malgrat que ell no n'era pas un manifest partidari. Amb tot, cal destacar que la relació amb la mare i la germana suposa un coixí emocional més plaent. La mare, d'origen social més elevat que el marit, mostra un entenedriment envers el fill, però no és capaç d'intercedir entre la fressa dominadora del pare i el silenci del fill. La germana, Ottla, serà un referent important per a l'escriptor a partir de 1922, quan l'acull a casa per cuidar-lo durant la malaltia.

També cal emmarcar el context històric i cultural de la Praga del moment per disposar d'una panoràmica més amplia en llegir l'obra de Kafka. Som en una ciutat amb serioses tensions ètniques entre txecs, alemanys i jueus, amb l'arrencada de ràtzies antisemites dins de l'imperi austrohongarès. Ara bé, la incidència de la Revolució Industrial ha convertit Praga en una ciutat culta i amb una gran oferta cultural. Són importants, en la formació de Kafka com a escriptor, les associacions de teatre jueu que coneix del bracet de Max Brod, el seu amic i marmessor literari, i els cafès on es parla de corrents filosòfics i de les últimes teories freudianes. En aquest ecosistema, Kaf-

La metamorfosi
(dimarts 26/02/13)

ka entra en contacte amb l'obra de Nietzsche, Kierkegaard o Dostoievski. En definitiva, som en una ciutat dividida culturalment i lingüísticament; una ciutat cosmopolita des del punt de vista literari i cultural, i a poc temps de l'enrunament de l'imperi. El pes del pensament cristià i el xoc amb altres fonts espirituals també són presents en aquesta ciutat en transformació. Aquests elements contextuals són rellevants en la mesura que l'obra treballa la construcció de la solitud. També convé remarcar les col·lisions ètniques, espirituals i fins polítiques actuen com a correlat objectiu de la novel·la.

La literatura de Kafka, doncs, situada en un determinat context cultural, històric i familiar, s'alça com a via d'exploració interna sobre l'alienació humana i sobre els mecanismes d'execució del nihilisme inherent a la societat moderna.

Què n'han dit:

Ya no nos hará falta recurrir [...] al poeta mismo, puesto que la obra lo es todo en sí misma. En el caso de Kafka la vida debe ser esclarecida a la luz de la obra, mientras que la obra puede prescindir del esclarecimiento que surge de la realidad biográfica

Martin Walser

Franz Kafka pone de una u otra forma su sello personal de cada texto el cual esta constituido por una ideología, por un sentimiento, por una necesidad...

Sabíeu que...

- El qualificatiu kafkià, referit a un món angoixós i existencialment desorientador, ha esdevingut una denominació d'origen utilitzada per múltiples crítics i per no pas poca gent que no ha llegit mai Kafka.

- Quim Monzó presenta una reescriptura de La Metamorfosi des dels ulls "de l'altre" al recull Guadalajara

- La Metamorfosi va ser portada al cinema el 1977 de la mà de Caroline Leaf a: *The metamorphosis of Mr. Samsa*.

Fonts:

<http://llenguacat.wikispaces.com/file/view/guia%20de%20lectura%20la%20metamorfosi.pdf/193510530/guia%20de%20lectura%20la%20metamorfosi.pdf>

http://ca.wikipedia.org/wiki/Franz_Kafka

Altres obres de Kafka

- *A la colònia penitenciària.* (*In der Strafkolonie*, narracions, 1914, publicat el 1919)
- *Amèrica.* (*Amerika o Der Verschollene*, 1927)
- *Carta al pare*, 1919
- *Contemplació.*- (Narracions, 1913)
- *Narracions completes*, Volum I
- *Narracions completes*, Volum II
- *El castell.*- (*Das Schloß*, 1922)
- *El procés*, 1999
- *La transformació*, 1978
- *Un metge rural.*- (*Ein Landarzt*, narracions, 1917 - publicat el 1919)

Ens podeu seguir al blog:

<http://www.bibgirona.cat/blogs/club-de-lectura>

Biblioteca Comtat de Cerdanya
Claustre, 12
17520 Puigcerdà
Tel. 972880304

biblioteca@puigcerda.cat
www.bibgirona.net/puigcerda/